

PROJEKTAS

Vyriausybės dekretas

dėl mechaniškai perdirbtų antrinių plastiko žaliavų nebelaikymo atliekomis kriterijų

Vyriausybės sprendimu pagal Atliekų įstatymo Nr. 646/2011 5b straipsnio 2 dalį su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. 714/2021, ir 10 straipsnį su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. 714/2021, ir Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. 527/2014 9 straipsnį su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. 1166/2018, priimama tai, kas nurodyta toliau:

1 skirsnis

Tikslas ir taikymo sritis

Šiame dekrate nustatomi kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kada mechaniškai perdirbta antrinė plastiko žaliava nebelaikoma atliekomis, ir kokiais tikslais galima naudoti kriterijus atitinkančią antrinę plastiko žaliavą.

Šis dekretas taikomas antrinių plastikinių žaliavų gamintojams, kurie turi Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. 527/2014 27 straipsnyje nurodytą aplinkos apsaugos leidimą plastiko atliekoms perdirbti ir kurie patvirtina šiame dekrate nurodytus kriterijus.

Be to, antrinių plastikinių žaliavų, skirtų liestis su maistu, gamyba reglamentuojama Komisijos reglamentu (ES) 2022/1616 dėl perdirbto plastiko medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 282/2008, Komisijos reglamentu (EB) 2023/2006 dėl medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, geros gamybos praktikos, Komisijos reglamentu (ES) Nr. 10/2011 dėl plastikinių medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, kuriuo panaikinamos direktyvos 80/509/EEB ir 89/109/EEB.

2 skirsnis

Apibrėžtys

Šiame dekrete vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

- 1) *plastiko sąnaudos* – 1 priede nurodytos plastiko atliekos, naudojamos kaip žaliava 2 punkte nurodytai antrinei plastiko žaliavai gaminti;
- 2) *antrinė plastiko žaliava* – iš plastiko atliekų pagaminta granuliu, susmulkinto plastiko arba gabalėlių pavidalo plastikinė medžiaga, kuri tiekama kaip žaliava naujiems plastikiniams gaminiams gaminti ir kurios nereikia toliau perdirbti;
- 3) *naudojimo operacija* – techninės ir kitos priemonės, skirtos žaliavoms priimti, iš anksto joms apdoroti ir joms panaudoti, siekiant plastiko atliekas paversti antrinėmis plastiko žaliavomis;
- 4) *gamintojas* – atliekų turėtojas, kuris antrinei plastiko žaliavai taiko nebelaikymo atliekomis kriterijus;
- 5) *nepriklausoma šalis* – subjektas, institucija ar kita įstaiga, teikianti atitikties vertinimo paslaugas;
- 6) *lydalo srauto indeksas* – termoplastinio polimero lydalo lengvumo matas tam tikroje temperatūroje ir esant nustatytam slėgiui.

3 skirsnis

Antrinėms plastiko žaliavoms taikomi nebelaikymo atliekomis kriterijai

Antrinė plastiko žaliava nebelaikoma atliekomis, kai antrinės plastikinės žaliavos pateikimo rinkai metu įvykdomi šie reikalavimai:

- 1) 1 priede nurodytos plastiko atliekos buvo naudojamos kaip žaliavos naudojimo operacijai;
- 2) buvo atlikta žaliavų naudojimo operacija, atitinkanti 5 ir 7–9 skirsniuose nustatytus reikalavimus;

- 3) antrinė plastiko žaliava atitinka 10 skirsnyje nustatytus reikalavimus;
- 4) antrinių plastikinių žaliavų naudojimo paskirtis nustatyta pagal 12 skirsnį;
- 5) antrinė plastikinė žaliava laikoma pagal 13 skirsnio reikalavimus ir turi atitikties deklaraciją pagal 14 skirsnį, atitinkančią 15 skirsnyje nustatytus turinio reikalavimus.

4 skirsnis

Gamintojo kokybės užtikrinimo sistema

Gamintojas turi turėti kokybės užtikrinimo sistemą, kad galėtų nuolat tikrinti, ar laikomasi naudojimo operacijos ir perdirbto plastiko žaliavos, kuriai buvo taikyta naudojimo operacija, kokybės užtikrinimo reikalavimų.

Gamintojas paskiria už kokybės užtikrinimo sistemą atsakingus asmenis ir užtikrina, kad atsakingi ir kokybės užtikrinimo įgyvendinimo metu dalyvaujantys asmenys būtų išėję mokymus kokybės užtikrinimo sistemoje. Atsakingi asmenys yra paskirti kokybės užtikrinimo sistemoje.

Gamintojas parengia kokybės užtikrinimo sistemos vertinimo ir audito planą.

Kokybės užtikrinimo sistemos atitiktį tikrina nepriklausoma šalis. Nepriklausoma šalis turi Suomijos saugos ir cheminių medžiagų agentūros akreditavimo tarnybos suteiktą kvalifikaciją atlikti šią užduotį.

5 skirsnis

Plastiko atliekų priėmimas

Prieš išankstinį apdorojimą gamintojas patikrina kiekvieną plastiko atliekų siuntą atliekų gavimo metu. Gamintojas parengia patikrinimo atlikimo instrukcijas ir dokumentuoja jas savo kokybės užtikrinimo sistemoje.

Gamintojas gali priimti tik 1 priede nurodytas plastiko atliekas, kurios taip pat turi būti:

- 1) tokio grynumo, kad, atsižvelgiant į naudojimo operacijos techninius sprendimus, būtų galima pagaminti kriterijus atitinkančią antrinę plastikinę žaliavą;

- 2) laikomos ir vežamos taip, kad atliekos, kurioms priskirti skirtingi 1 priede nurodyti atliekų kodai, nebūtų maišomos tarpusavyje arba su kitomis atliekomis.

Gamintojas negali priimti plastiko atliekų, naudojamų pakuoti ar laikyti pavojingą medžiagą ar mišinį, kurie atitinka vieną ar daugiau 2 priede nurodytų pavojingumo klasių ar kategorijų apibrėžčių ir kriterijų. Šis reikalavimas netaikomas plastiko atliekoms, surenkamoms atskirai iš namų ūkių.

Plastiko atliekos, kuriose, remiantis patikrinimo rezultatais, įtariama arba nustatyta, kad jose yra priemaišų, kurios labai pablogina perdirbto plastiko žaliavos kokybę, negali būti naudojamos kaip naudojimo operacijai skirta žaliava.

6 skirsnis

Plastiko atliekų gavimo įrašai

Gamintojas saugo įrašus apie gautas plastiko atliekas ir atmetas plastiko atliekas kaip žaliavas. Gavimo įrašuose turi būti nurodyta kiekvienos gautos plastiko atliekų siuntos gavimo data ir laikas, atliekų gamintojas ir tiekėjas, atliekų rūšis, pavadinimas, kiekis ir priėmimo nuoroda. Nepriimtų atliekų siuntų atveju įrašoma atmetimo data, atliekų gamintojas ir tiekėjas, atliekų rūšis, kodas, kiekis ir atmetimo priežastys.

Gamintojas parengia įrašų apie gavimą saugojimo instrukcijas ir dokumentuoja jas kokybės užtikrinimo sistemoje.

7 skirsnis

Plastiko atliekų laikymas

Gamintojas laiko plastiko atliekas, skirtas antrinių plastikinių žaliavų, skirtų liestis su maistu, gamybai, atskirai nuo kitų plastiko atliekų ir atliekų.

Gamintojas statybines plastiko atliekas saugo atskirai nuo plastiko atliekų, kurios susidaro iš griovimo ir kitų atliekų.

8 skirsnis

Išankstinis plastiko atliekų apdorojimas

Prieš apdorodamas plastiko atliekas kaip žaliavas, skirtas naudojimo operacijai, gamintojas iš anksto apdoroja plastiko atliekas, kad pašalintų neplastikines atliekas arba plastiko atliekas, kuriose yra daug priemaišų.

Gamintojas nuolat stebi iš anksto apdorotų plastiko atliekų kokybę ir pašalina visas aptiktas priemaišas, kurios gali iš esmės pabloginti gaminamos antrinės plastikinės žaliavos kokybę. Turi būti registruojamas pašalintų priemaišų kiekis ir apdorojimo būdas.

9 skirsnis

Plastiko atliekų panaudojimas

Naudodamas plastiko atliekas gamintojas užtikrina, kad:

- 1) plastiko atliekos, rūšiuojamos pagal plastiko rūšį jų susidarymo vietoje, buvo tinkamai išrūšiuotos prieš jas naudojant kaip žaliavą tolesniam perdirbimui;
- 2) atliekos, kurios nesurūšiuotos pagal plastiko rūšį jų susidarymo vietoje, būtų rūšiuojamos pagal plastiko rūšį ir atsižvelgiant į kitas savybes, susijusias su perdirbto plastiko žaliavos kokybe ir klasifikavimu;
- 3) iš anksto apdorotų ir išrūšiuotų plastiko atliekų kiekis sumažinamas jas sutraiškant arba susmulkinant į gabalėlius, o dalys, kuriose yra neplastikinių medžiagų, pašalinamos;
- 4) užterštos plastiko atliekos arba plastiko atliekos, kuriose yra lipnių medžiagų ar kitų priemaišų, apdorojamos siekiant pašalinti priemaišas;
- 5) visos likusios priemaišos pašalinamos iš plastiko lydalo, skirto granuluoti ekstruzijos būdu arba kitu būdu prieš granuliavimą;
- 6) perdirbimo linijoje, kuri naudojama antrinių plastikinių žaliavų, skirtų liestis su maistu, gamybai, perdirbamos tik plastiko atliekos, susidaranti iš plastikinių gaminių, kurie liečiasi su maistu ir kurios surenkamos atskirai arba rūšiuojamos jų susidarymo vietoje.

Gamintojas nustato tinkamas ir tinkamas rizikos valdymo priemones užterštoms partijoms identifikuoti ir pašalinti iš naudojimo operacijos.

Gamintojas kokybės užtikrinimo sistemoje parengia antrinėms plastikinėms žaliavoms gaminti naudojamos įrangos naudojimo ir priežiūros bei su gamybos procesu susijusių funkcijų instrukcijas.

10 skirsnis

Antrinių plastikinių žaliavų specifikacijos

Gamintojas pateikia šias antrinių plastikinių žaliavų specifikacijas:

- 1) pagrindinio polimero ir kitų polimerų masės frakcijos;
- 2) jos tinkamumas skirtingiems plastikinių gaminių gamybos būdams;
- 3) lydalo srauto indeksas arba kaip nepertraukiamo matavimo rezultatas, arba nustatomas iš mėginio, reprezentatyvaus iki 1 500 kg antrinių plastikinių žaliavų partijos.

11 skirsnis

Mėginių ėmimo, mėginių tyrimo ir rezultatų dokumentai

Gamintojas parengia mėginių ėmimo ir bandymų instrukcijas pagal 10 skirsnyje nurodytas specifikacijas ir jas įrašo į kokybės užtikrinimo sistemą. Instrukcijose turi būti pateikta informacija apie:

- 1) mėginius renkantį asmenį ir jų kvalifikaciją, mėginių ėmimo vietą, mėginių ėmimo metodą, mėginių ėmimo datą ir laiką;
- 2) lydymosi indekso ir kitų charakteristikų nustatymo metodus;
- 3) mėginių ėmimo metu pastebėtus nuokrypius;
- 4) gamintojo naudojamos mėginių ėmimo, matavimo ar bandymo įrangos naudojimą, kalibravimą ir priežiūrą.

Mėginių analizės metodai ir priemonės bei analizės rezultatai turi būti dokumentuojami kaip kokybės užtikrinimo sistemos dalis. Dokumentuose turi būti pateikta informacija apie:

- 1) ėminių analizės parametrus ir tyrimo metodus;

- 2) ėminių tyrimų rezultatus;
- 3) pastebėtus kokybės nuokrypius;
- 4) priemones, kurių imtasi reaguojant į nukrypimus.
- 5) gamintojo naudojamos mėginių ėmimo, matavimo ar bandymo įrangos kalibravimą ir techninę priežiūrą.

2 dalyje nurodyti kokybės užtikrinimo dokumentai saugomi 10 metų nuo dokumentų parengimo dienos.

Lydalo srauto indekso tikralaikiai matavimo duomenys, gauti kaip nenutrūkstamo matavimo rezultatai, saugomi ne trumpiau kaip du mėnesius.

12 skirsnis

Leidžiama naudoti antrinę plastiko žaliavą, kuriai buvo taikyta naudojimo operacija

Antrinė plastiko žaliava gali būti naudojama plastikiniams gaminiams arba gaminiams, kurių sudėtyje yra plastiko, gaminti.

13 skirsnis

Antrinės plastiko žaliavos, kuriai buvo taikyta naudojimo operacija, laikymas

Gamintojas atskirai laiko antrines plastikines žaliavas, kurių paskirtis skirtinga. Antrinė plastiko žaliava turi būti laikoma taip, kad nepablogėtų jos kokybė.

Jei gamintojas turi pagrindo įtarti, kad saugojimo metu antrinės plastikinės žaliavos kokybė pablogėjo ir ji nebeatitinka kriterijų, gamintojas išnagrinėja antrinės plastikinės žaliavos kokybę ir įvertina jos tinkamumą naudoti pagal numatytą paskirtį. Kriterijų neatitinkančią antrinę plastikinę žaliavą gamintojas grąžina perdirbti kaip atliekas.

14 skirsnis

Gamintojo atitikties deklaracija

Gamintojai parengia antrinių plastikinių žaliavų, kurias jie gamina ir pateikia rinkai, atitikties deklaraciją. Atitikties deklaracija pateikiama antrinių plastikinių žaliavų gavėjui kartu su kiekviena antrinių plastikinių žaliavų partija. Atitikties deklaracija taip pat gali būti pateikiama elektronine forma. Gamintojas saugo atitikties deklaraciją 10 metų po jos išdavimo.

Gavęs prašymą, gamintojas Suomijos saugos ir cheminių medžiagų agentūrai pateikia antrinės plastikinės žaliavos atitikties deklaraciją.

15 skirsnis

Atitikties deklaracijos turinys

Atitikties deklaracijoje turi būti pateikta ši informacija apie antrines plastiko žaliavas:

- 1) gamintojo pavadinimas ir kontaktiniai duomenys, jų atitikties kriterijams deklaracija ir parašas;
- 2) kriterijų priėmimo data ir priežiūros institucija, atsakinga už veiklos priežiūrą pagal Aplinkos apsaugos įstatymą;
- 3) pagrindinė informacija apie antrines plastiko žaliavas, įskaitant jos spalvą ir kilmę pagal atliekų kodą;
- 4) plastiko rūšis ir jo identifikatorius pagal pramonės specifikaciją;
- 5) lydalo srauto indeksas ir jam nustatyti taikytas standartas arba tikslus nustatymo metodo aprašymas, pagrindinio polimero ir kitų polimerų masės frakcijos antrinėje plastiko žaliavoje;
- 6) plastikinių gaminių naudojimo paskirtis ir tinkamumas jų gamybos metodams pagal 12 skirsnį.

16 skirsnis

Įpareigojimas pranešti ir teikti ataskaitas

Apie kriterijų patvirtinimą gamintojas raštu praneša Aplinkos apsaugos įstatymo 23 skirsnio 1 dalyje nurodytai priežiūros institucijai. Pranešime turi būti paaiškinta gamintojo kokybės užtikrinimo sistema. Pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip likus 30 dienų iki kriterijų nustatymo.

Kiekvienais metais aplinkosaugos leidime nurodytu laiku, bet ne vėliau kaip kitų kalendorinių metų vasario pabaigoje gamintojas priežiūros institucijai pateikia:

- 1) informaciją apie naudojimo operacijose naudotas atliekas ir jų kiekius, suskirstytus pagal 1 priede išvardytas plastiko atliekas ir atliekų kodus;
- 2) bet kokių gamintojo kokybės užtikrinimo sistemos pakeitimų paaiškinimą;
- 3) informaciją apie kriterijus atitinkančių pagamintų antrinių plastikinių žaliavų kiekius.

Be to, gamintojas priežiūros institucijai kasmet pateikia informaciją apie gautus 1 priede išvardytų atliekų kiekius pagal atliekų rūšį, taip pat informaciją apie medžiagų, pašalintų iš žaliavų atliekant 8 skirsnyje nurodytą išankstinį apdorojimą ir 9 skirsnyje nurodytą naudojimo operaciją, kiekį ir apie tolesnį perdirbimą.

Gamintojas priežiūros institucijai raštu praneša apie kriterijų taikymo pabaigą.

17 skirsnis

Įsigaliojimas

Šis dekretas įsigalioja 20[] m. [mėnuo] [diena].

Šis dekretas netaikomas antrinėms plastiko žaliavoms, pagamintoms iki šio dekreto įsigaliojimo. Visi iki šio dekreto priėmimo priimti *ad hoc* sprendimai dėl nebelaikymo atliekomis statuso panaikinami šio dekreto įsigaliojimo metu tiek, kiek jis susijęs su plastiko atliekomis, kurioms taikomas šis dekretas.

Jei šio dekreto įsigaliojimo metu nagrinėjamas *ad hoc* prašymas suteikti antrinei plastiko žaliavai nebelaikymo atliekomis statusą, prašymo nagrinėjimas bus sustabdytas arba nustos galioti. Šio dekreto įsigaliojimo metu teisme nagrinėjamos bylos nagrinėjamos ir sprendžiamos pagal šio dekreto įsigaliojimo metu galiojusias nuostatas. Jeigu apeliacinis teismas panaikina sprendimą, kuriam buvo taikomos šio dekreto įsigaliojimo metu galiojusios nuostatos, ir perduoda nagrinėti visą bylą, byla nagrinėjama ir sprendžiama pagal šį dekretą.

Helsinkis 20xx-xx-xx

... ministras Vardas ir Pavardė

Titulas Vardas Pavardė

1 priedas

Plastiko atliekų rūšys, kurias leidžiama naudoti kaip žaliavas, skirtas naudojimo operacijai, ir jų atliekų kodai

Plastiko atliekos	Atliekų kodas
1. Plastiko atliekos, susidarančios gaminant plastikus ir plastikinius gaminius	07 02 13
a) Plastiko atliekos, susidarančios gaminant ir naudojant plastikus	16 03 04
b) Neparduotinių plastikinių gaminių atliekos, susidarančios gaminant plastikinius gaminius	12 01 05
c) Plastiko atliekos, susidarančios formuojant plastikus	19 12 04
d) Iš anksto apdorotos plastiko atliekos, susidarančios mechaniškai apdorojant a–c punktuose nurodytas plastiko atliekas	
2. Plastikinės statybinės atliekos	
a) Statybų metu susidarančios plastiko atliekos	17 02 03
b) Plastikinių izoliacinių medžiagų atliekos, susidarančios statybų metu	17 06 04
c) Iš anksto apdorotos plastiko atliekos, susidarančios mechaniškai apdorojant a–b punktuose nurodytas plastiko atliekas	19 12 04
3. Kitos atskirai surinktos plastiko atliekos	
a) Atskirai surinktos plastiko atliekos iš žemės ūkio, sodininkystės ir miškininkystės	02 01 04
b) Atskirai surinktos plastikinių pakuočių atliekos ir kitos namų ūkiuose susidarančios plastiko atliekos ¹	15 01 02 20 01 39
c) Plastikiniai buteliai, surenkami atskirai per užstato sistemą	15 01 02
d) Plastiko pakuočių atliekos ir kitos plastiko atliekos, atskirai surinktos arba rūšiuotos jų susidarymo vietoje iš pramonės, prekybos ir paslaugų	15 01 02

¹ Sudėtyje yra atskirai arba bendrai surinktų plastiko pakuočių atliekų ir kitų plastiko atliekų

sektorių ²	19 12 04
e) Iš anksto apdorotos plastiko atliekos, susidarančios mechaniškai apdorojant a–d punktuose nurodytas plastiko atliekas	
4. Plastiko atliekos, atskirtos nuo mišrių atliekų	
a) Plastikinių plėvelių atliekos, atskirtos nuo mišrių statybos ir griovimo atliekų (17 09 04)	19 12 04
Plastiko pakuočių atliekos, atskirtos nuo energijos atliekų, atskirai surinktos iš pramonės, prekybos ir paslaugų sektorių (20 01 99)	19 12 04

² Sudėtyje yra atskirai arba bendrai surinktų plastiko pakuočių atliekų ir kitų plastiko atliekų

PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ PAVOJINGUMO KLASĖS IR KATEGORIJOS

- a) 2.1 pavojingumo klasė – sprogmėnys;
- b) pavojingumo klasė 2.2 – degiosios dujos;
- c) 2.3 pavojingumo klasė – degūs aerosoliai;
- d) 2.4 pavojingumo klasė – oksiduojančios dujos;
- e) 2.5 pavojingumo klasė – suslėgtosios dujos;
- f) 2.6 pavojingumo klasė – degieji skysčiai, 1 kategorija;
- g) 2.7 pavojingumo klasė – degios kietosios medžiagos;
- h) 2.8 pavojingumo klasė – A–D tipų savaimė reaguojančios medžiagos ir mišiniai;
- i) 2.12 pavojingumo klasė – medžiagos ir mišiniai, kontaktuodami su vandeniu išskiriantys degiąsias dujas, 1 ir 2 kategorijos;
- j) 2.13 pavojingumo klasė – oksiduojantieji skysčiai, 1 ir 2 kategorijos;
- k) 2.14 pavojingumo klasė – oksiduojančiosios kietosios medžiagos, 1 ir 2 kategorijos;
- l) 2.15 pavojingumo klasė – A–D tipų organiniai peroksidai;
- m) 3.1 pavojingumo klasė – ūmus toksiškumas, 1, 2 ir 3 kategorijos;
- n) 3.5 pavojingumo klasė – lytinių ląstelių mutageniškumas;
- o) 3.6 pavojingumo klasė – kancerogeninis poveikis;
- p) 3.7 pavojingumo klasė – toksinis poveikis reprodukcijai;
- q) 3.8 pavojingumo klasė – specifinis toksiškumas konkrečiam organui – vienkartinis poveikis, 1 ir 2 kategorijos;
- r) 3.11 pavojingumo klasė – 1 ir 2 kategorijos endokrininę sistemą ardančios medžiagos ir mišiniai, darantys poveikį žmonių sveikatai;
- s) 4.2 pavojingumo klasė – endokrininę sistemą ardančios medžiagos ir mišiniai, darantys poveikį aplinkai, 1 ir 2 kategorijos;
- t) 4.3 pavojingumo klasė – patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos (PBT) medžiagos ir mišiniai arba labai patvarios ir didelės bioakumuliacijos (vPvB) medžiagos ir mišiniai;
- u) 4.4 pavojingumo klasė – patvarios, transportuojamos ir toksiškos (PMT) medžiagos arba labai patvarios ir labai judrios (vPvM) medžiagos ir mišiniai.

3 priedas

LYDALO SRAUTO RODIKLIO NUSTATYMAS

Kai lydalo srauto indeksas nustatomas naudojant ne didesnę kaip 1 500 kg reprezentatyvųjį ėminį, nustatymas atliekamas pagal standartą SFS-EN ISO 1133-1 arba bet kurį kitą pakankamo analitinio jautrumo, tikslumo ir atkuriamumo metodą. Jei tos pačios pradinės medžiagos žaliavos naudojamos vienodos medžiagos kokybės antrinėms plastikinėms žaliavoms, kurių kiekis viršija 1 500 kg, gaminti, lydalo srauto rodikliui nustatyti pakanka vieno mėginio iš kiekvienos antrinės žaliavos partijos.

Jei kiekvienos antrinės plastiko žaliavos partijos lydalo srauto indeksas matuojamas nuolat, lydalo srauto indeksas kiekvienai partijai nustatomas remiantis tikrojo laiko matavimo duomenimis.

Kiekybiniu požiūriu mažoms partijoms su gerai žinoma ir visiškai vienalyte pradine medžiaga lydalo srauto indekso nustatymas gali būti pakeistas tiksliau įvesties duomenų aprašymu.